

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК

28 серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНОЛОГІЇ СЦЕНАРНОЇ РОБОТИ»**

галузь знань _____ 02 «Культура і мистецтво» _____
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність _____ 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ «Магістр» _____
(назва)

Мова навчання _____ українська _____

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП

28 серпня 2024 р.

Голова _____

Юлія БОНДАРЕНКО, доктор
педагогічних наук, професор

Розробники:

1. Викладач кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності Шевченко Таїсія Станіславівна

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, доцент

Анжела ПОЛЯНИЧКО

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	-
Семестр			
Загальна кількість годин - 110		1-й	-
		Лекції	
		4 год.	-
		Практичні, семінарські	
		6 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	-
		Консультації:	
		- год.	- год.
	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчального курсу «Технології сценарної роботи» - формування у студентів знань та навичок, необхідних для розробки, написання та адаптації сценаріїв у різних сферах соціокультурної діяльності.

Завдання:

1. Ознайомлення з теоретичними основами сценарної роботи та структурою сценарію.
2. Розвиток навичок творчого письма та аналізу драматургічних текстів.
3. Формування вмінь створювати сценарії для різних видів культурних заходів, медіа, театральних постановок та кіно.
4. Вивчення технологій адаптації сценарію під різні формати й аудиторії.
5. Розвиток вмінь співпраці з режисерами, акторами та іншими творчими учасниками процесу.

Передумови для вивчення дисципліни

Навчальний курс «Технології сценарної роботи» спрямований на розширення у студентів знань про основні принципи творчого процесу, про різні види мистецтва та їх особливості, уміння аналізувати літературні твори з точки зору сюжету, персонажів і конфліктів. Для майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності важливо також знання культурних контекстів, у яких створюються сценарії, знання історії кіно та театру, розуміння етапів розвитку сценарної роботи та ознайомлення з комп'ютерними програмами для написання сценаріїв (наприклад, Final Draft, Celtx).

Такий результат може бути можливий при паралельному вивченні дисциплін: «Педагогіка дозвілля», «Акторська майстерність», «Постановка театральних і масових заходів», «Організація ПР-рекламної діяльності», «Теорія і практика зв'язків з громадськістю», «Соціокультурна анімація» та іншими.

2. Результати навчання за дисципліною

Після вивчення дисципліни «Технології сценарної роботи» студенти отримують **компетенції** щодо набуття професійних знань та практичних навичок з написання сценаріїв різних форматів і жанрів, а саме:

Знання	ФК-1	Володіння базовими загальними знаннями з соціальних, гуманітарних та економічних наук для розв'язання професійних завдань.
---------------	-------------	--

	ФК-4	Володіння спеціальними поглибленими знаннями з основ соціокультурної діяльності, соціокультурного менеджменту і маркетингу, культурно-дозвіллевої діяльності, їх методичного, ресурсного та технологічного забезпечення.
	РН-1	Знання й оперування нормативно-законодавчою базою, яка визначає засади державної культурної і соціальної політики та регламентує діяльність закладів соціокультурної сфери в Україні.
Уміння	ФК-14	Уміння креативно мислити відповідно до викликів сьогодення, генерувати ідеї, упроваджувати нові стратегії соціокультурної діяльності.
	ФК-5	Уміння використовувати технології соціокультурної діяльності у роботі з різними віковими та соціальними категоріями населення, в тому числі з урахуванням гендерного підходу.
	ФК-16	Уміння керувати власною кар'єрою та знаходити відповідні засоби подальшого підвищення кваліфікації у сфері менеджменту соціокультурної діяльності.
Комунікація:	РН-6	Вільно спілкуватися (як рідною, так і іноземними мовами) з фахівцями соціокультурної сфери (України та зарубіжжя), представниками державної адміністрації й місцевого самоврядування, громадськими організаціями, ЗМІ, керівниками, підлеглими, клієнтами.
	ЗК-4	Готовність до співпраці з колегами, роботі в команді; здатність виконувати професійні завдання під керівництвом лідера, демонструючи здатність до врахування вимог дисципліни, планування та управління часом
	РН-11	Поширювати інноваційний досвід діяльності закладів соціокультурної сфери в контексті реалізації завдань державної культурної політики, соціального і культурного виховання громадян.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 - 100	студент/-ка демонструє повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; знання основної та додаткової літератури; виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
82 - 89	студент/-ка демонструє достатні знання матеріалу в заданому обсязі, з певною систематичністю виконує практичні завдання, передбачені навчальною програмою; виявляє переважно конструктивний і репродуктивний характер використання набутих знань та умінь.
74 - 81	студент/-ка виявляє повні, систематичні знання із дисципліни, успішно виконує практичні завдання, засвоїв/-ла основну та додаткову літературу, виявляє здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента/-ки наявні незначні помилки.
64 - 73	студент/-ка виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент/-ка спроможний/-на усунути їх із допомогою викладача/-ки.
60 - 63	виставляється студентів/-ці, відповідь якого/-ї під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 - 59	студент/-ка не спроможний/-на до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни. студент/-ка не опанував/-ла матеріал навчальної дисципліни.
1 - 34	студент/-ка не опанував/-ла матеріал навчальної дисципліни на достатньому рівні, але рівень залишкових знань та умінь дозволяє повторне складання підсумкового контролю за результатами самостійної підготовки.

Розподіл балів

Поточний контроль				Разом	ІНДЗ	Сума
РОЗДІЛ №1		РОЗДІЛ №2				
Т 1.1	Т 1.2	Т 2.3	Т 2.4			100
Поточний контроль				60	20	
20	20	20	-			
Контроль самостійної роботи				20		
-	-	-	20			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, оцінюванням ведення конспекту лекцій та аналітичних звітів, а також оцінювання ІНДЗ. За результатами суми усіх видів робіт виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS. Засіб діагностики успішності навчання: усний залік.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
з навчального курсу
«Технології сценарної роботи»**

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Наявність оформленої належним чином статті чи тез конференції за обраною темою	15 балів
2	Наявність списку літератури до статті чи тез конференції	5 балів
Разом		20 балів

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

**РОЗДІЛ I. Теоретичні основи сценарної роботи
менеджера соціокультурної діяльності.**

**Тема №1: Поняття та історія розвитку мистецтва написання сценаріїв.
Види сценаріїв та жанрові особливості творчого задуму сценарію.**

Сценарій як детально прописаний план розвитку подій або дій, який служить основою для створення театральних постановок, кінематографічних творів, телепередач, культурних заходів та інших форм візуальної і соціокультурної діяльності. Сценарна робота як процес створення, розробки та адаптації сценарію під конкретні цілі і завдання, враховуючи жанрові особливості та аудиторію. Історія мистецтва написання сценаріїв. Витоки сценарної роботи в античній літературі та театральних традиціях. Розвиток сценарної роботи в контексті соціокультурної діяльності. Найголовніші структурні варіанти сценаріїв масових театралізованих видовищ. Основні види сценаріїв. Основні жанри сценаріїв: драма, комедія, трилер, фантастика та фентезі, документалістика. Сценарії, що базуються на реальних подіях або персонажах.

**РОЗДІЛ I. Теоретичні основи сценарної роботи
менеджера соціокультурної діяльності.**

**Тема №2: Створення концепції та ідеї сценарію.
Етичні аспекти сценарної роботи.**

Сценарій як основа для чіткого планування заходу та формування його художньої концепції. Сценарний задум як художньо-образне оформлення поставленої творчої мети в конкретно відчутній тимчасовій і просторово-пластичній дозволеності. Вплив на творчий задум творчих методів: ігри,

ілюстрації, театралізації. Ілюстрування та театралізація. Етапи роботи над задумом сценарію. Концепція сценарію. Етапи створення концепції сценарію: визначення мети, цільова аудиторія, тема сценарію, жанрові особливості, сюжет, персонажі. Етика сценарної роботи як важлива складова для менеджера соціокультурної діяльності. Авторське право та інтелектуальна власність. Чутливі теми та соціальна відповідальність в соціальній роботі. Зображення стереотипів в сценаріях різних видів. Етика зображення насильства та агресії. Конфіденційність та приватність в роботі сценариста.

РОЗДІЛ II. Технологічні аспекти створення сценаріїв різних жанрів.

Тема №3: Основні етапи створення сценарію та його структурні особливості.

Роботу над сценарієм масового театралізованого заходу: складання сценарного плану, збирання сценарного матеріалу, створення творчої заявки на сценарій, створення чорнетки сценарію, створення остаточного (чистового) варіанту сценарію. Розрахунок обсягу сценарію. Основні етапи створення сценарію: ідея та концепція сценарію, розробка синопсису, написання трітменту, розробка діалогів та подій, редагування сценарію, фіналізація сценарію. Особливості структури сценаріїв у різних жанрах.

РОЗДІЛ II. Технологічні аспекти створення сценаріїв різних жанрів.

Тема №4: Адаптація сценаріїв для різних форматів.

Взаємодія з продюсерами, режисерами, редакторами та творчими командами.

Обов'язкові і факультативні компоненти у сценарній драматургії. Внутрішньотекстові ремарки. Адаптація сценарію для різних форматів і взаємодія з професіоналами на різних етапах його створення як важливий аспект роботи сценариста. Сценарій для кіно. Сценарії для телебачення. Поняття хронометражу. Радіосценарії і інтерактивні формати. Ефективна комунікація між сценаристом та іншими членами творчої команди — ключовий фактор успішного створення сценарію.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин																			
	Денна форма					Заочна форма														
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі													
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.		Самост. роб.	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. роб.								

РОЗДІЛ I. Теоретичні основи сценарної роботи менеджера соціокультурної діяльності.												
Тема №1: Поняття та історія розвитку мистецтва написання сценаріїв. Види сценаріїв та жанрові особливості творчого задуму сценарію.	23	1	2	-	-	20						
Тема №2: Створення концепції та ідеї сценарію. Етичні аспекти сценарної роботи.	23	1	2	-	-	20						
РОЗДІЛ II. Технологічні аспекти створення сценаріїв різних жанрів.												
Тема №3: Основні етапи створення сценарію та його структурні особливості.	23	1	2	-	-	20						
Тема №4: Адаптація сценаріїв для різних форматів. Взаємодія з продюсерами, режисерами, редакторами та творчими командами.	21	1	-	-	-	20						
Усього годин	90	4	6	-	-	80						
ІНДЗ	20	-	-	-	-	20						
Усього годин	110	4	6	-	-	100						

Теми лекційних занять

№ п/п	Тема та зміст лекції з висвітленням основних її питань	Кількість годин
РОЗДІЛ I. Теоретичні основи сценарної роботи менеджера соціокультурної діяльності.		
1	Тема №1: Поняття та історія розвитку мистецтва написання сценаріїв. Види сценаріїв та жанрові особливості творчого задуму сценарію.	1
2	Тема №2: Створення концепції та ідеї сценарію. Етичні аспекти сценарної роботи.	1

РОЗДІЛ II. Технологічні аспекти створення сценаріїв різних жанрів.		
3	Тема №3: Основні етапи створення сценарію та його структурні особливості.	1
4	Тема №4: Адаптація сценаріїв для різних форматів. Взаємодія з продюсерами, режисерами, редакторами та творчими командами.	1
Загалом		4

Теми практичних (семінарських) занять

№ п/п	Тема та зміст практичного заняття	Кількість годин
РОЗДІЛ I. Теоретичні основи сценарної роботи менеджера соціокультурної діяльності.		
1	Тема №1: Поняття та історія розвитку мистецтва написання сценаріїв. Види сценаріїв та жанрові особливості творчого задуму сценарію.	2
2	Тема №2: Створення концепції та ідеї сценарію. Етичні аспекти сценарної роботи.	2
РОЗДІЛ II. Технологічні аспекти створення сценаріїв різних жанрів.		
3	Тема №3: Основні етапи створення сценарію та його структурні особливості.	2
4	Тема №4: Адаптація сценаріїв для різних форматів. Взаємодія з продюсерами, режисерами, редакторами та творчими командами.	-
Загалом		6

7. Рекомендовані джерела інформації

Базова:

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Дозвіллезнавство: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
2. Вайно М.Е. Сценарна майстерність: навчальний посібник. Книга 1. Івано-Франківськ, 2015. - 232 с.
3. Вайно М.Е., Житницький А.З. Сценарна майстерність: навчальний посібник. Книга 2. Івано-Франківськ, 2015. - 144 с.
4. Горбов А.С. Постановка видовищно-театралізованих заходів. Київ: Шк. світ, 2010. - 127 с.
5. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ. – К.: Дакор, 2003. – 304 с.

6. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів: навч. посіб. Харків: Тимченко, 2007. - 128 с.
7. Обертинська А.П. Основи теорії драми та сценарної майстерності: Навч. посіб. / А.П. Обертинська. — К: Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2002. — 182 с
8. Повалій Т.Л. Основи сценарно-режисерської діяльності : конспект лекцій / укладач Т. Л. Повалій. – Суми: Сумський державний університет, 2023. – 107 с.
9. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство: Навчальний посібник. – Фастів: Поліфаст, 2007. – 460 с.

Допоміжна:

1. Кулинич Н. В. Енциклопедія дитячого свята. Сценарії свят: вірші, пісні, фольклорний матеріал; розробка творчих занять; методичні поради / Н. В. Кулинич, Л. В. Савченко. Харків: Основа, 2009. - 272 с.
2. Курінна Г. В. Сценарна майстерність на телебаченні. Теледраматургія: навч. посібн. / Г. В. Курінна. — Х. : ХДАК, 2013. — 189 с.
3. Ревнюк Н.І. Сценарна робота в системі виховної діяльності соціального педагога: навчальний посібник / Н.І. Ревнюк. Умань: ПП Жовтий О.О., 2013. - 137 с.
4. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. - 346 с.
5. Тарасенко Г.С. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: навчально-методичний посібник / За ред. Г.С.Тарасенко. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 320 с.
6. Шуть М. М. Організація дитячих свят. Київ: Шк. світ, 2010. - 128 с.

Інформаційні ресурси:

1. Книжки, курси, відео й інші ресурси для розвитку письменницької майстерності. Режим доступу: <https://happymonday.ua/resursy-dlya-rozvytku-pysmennytskoyi-majsternosti>
2. Сценарна майстерня. Режим доступу: <https://screenplay.com.ua/rules/>
3. Творчий процес створення літературного сценарію різноманітних театралізованих форм. Режим доступу: <https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/1351>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Комп'ютер, мультимедійна дошка, проектор та музична апаратура професійного рівня.
2. Використання комп'ютерних програм Point, AIMP, Windows Movie Maker, Google-таблиці та інші.